ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 29.3.2005
COM(2005) 104 τελικό

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΣΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ

ΕΚΘΕΣΗ ΓΙΑ ΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΕΓΚΑΙΡΟΥ ΣΥΝΑΓΕΡΜΟΥ ΚΑΙ ΑΝΤΙΔΡΑΣΗΣ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΕΠΙΔΗΜΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΩΝ ΜΕΤΑΔΟΤΙΚΩΝ ΑΣΘΕΝΕΙΩΝ (ΑΠΟΦΑΣΗ 2000/57/ΕΚ) ΤΟ 2002 ΚΑΙ ΤΟ 2003

{SEC(2005)394}

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1. ΟΡΟΙ ΕΝΤΟΛΗΣ 3

2. ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ ΤΟΥ EWRS 3

3. ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΥ EWRS ΤΟ 2002 3

3.1. Κοινοποιηθέντα περιστατικά 3

3.2. Αντίδραση σε μηνύματα έγκαιρου συναγερμού 4

3.3. Ενημερώσεις με νέα στοιχεία και απενεργοποίηση του συστήματος 4

4. ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΥ EWRS ΤΟ 2003 4

4.1. Κοινοποιηθέντα περιστατικά 4

4.2. Αντίδραση σε μηνύματα έγκαιρου συναγερμού 5

4.3. Ενημερώσεις με νέα στοιχεία και απενεργοποίηση του συστήματος 5

5. Προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα 5

6. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ 8

6.1. Γενικές παρατηρήσεις 8

6.2. Μαθήματα από το περιστατικό SARS 9

1. ΟΡΟΙ ΕΝΤΟΛΗΣ

Η απόφαση 2000/57/ΕΚ[1], για το σύστημα έγκαιρου συναγερμού και αντίδρασης (Early Warning and Response System - EWRS) για την πρόληψη και τον έλεγχο των μεταδοτικών νόσων προβλέπει ότι οι αρμόδιες αρχές των κρατών μελών κάθε χρόνο υποβάλουν στην Επιτροπή, το αργότερο έως τις 31 Μαρτίου, αναλυτική έκθεση των περιστατικών και των διαδικασιών που ακολούθησαν στο πλαίσιο του συστήματος έγκαιρου συναγερμού και αντίδρασης *(άρθρο 3.1)*. Επίσης, προβλέπει ότι η Επιτροπή, με βάση τις εκθέσεις, εξετάζει σε ετήσια έκθεση τη λειτουργία του συστήματος έγκαιρου συναγερμού και αντίδρασης και προτείνει ενδεχόμενες αλλαγές *(άρθρο 3.2)*.

Οι ετήσιες εκθέσεις από τα κράτη μέλη και η εκπόνηση της σχετικής έκθεσης της Επιτροπής για το 2002 καθυστερέρησαν λόγω του φόρτου εργασίας που προκλήθηκε από το περιστατικό SARS που εκδηλώθηκε και εξελίχθηκε απότομα από στα μέσα Μαρτίου 2003. Οι δραστηριότητες στις οποίες έδωσε προτεραιότητα η αρμόδια υπηρεσία της Επιτροπής και αφορούσαν το περιστατικό και την προετοιμασία για πιθανή νέα επιδημική έκρηξη, διήρκεσαν μέχρι τα τέλη του καλοκαιριού του 2003. Το παρόν έγγραφο της Επιτροπής προβαίνει σε απολογισμό της λειτουργίας του EWRS κατά το 2002 και το 2003. Εξάγει συμπεράσματα από τις εκθέσεις που υπέβαλαν τα κράτη μέλη και την εμπειρία που αποκτήθηκε από τη λειτουργία του EWRS κατά την εν λόγω περίοδο.

Η παρούσα έκθεση υποστηρίζεται από το έγγραφο εργασίας του προσωπικού της Επιτροπής (CSWP) που περιλαμβάνει αναλυτικότερες τεχνικές πληροφορίες για τα περιστατικά που κοινοποιούνται στο EWRS.

2. ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ ΤΟΥ EWRS

Η απόφαση 2119/98/ΕΚ[2] του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου θέσπισε το EWRS σε συνάρτηση του κοινοτικού δικτύου επιδημιολογικής παρακολούθησης και ελέγχου των μεταδοτικών νόσων. Η απόφαση 2000/57/ΕΚ ορίζει ότι το EWRS χρησιμοποιείται αποκλειστικά για περιστατικά που υπάγονται στην κοινοτική αρμοδιότητα, όπως προβλέπεται στο *Παράρτημα Ι* και θεσπίζει τις λειτουργικές διαδικασίες του EWRS.

3. ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΥ EWRS ΤΟ 2002

Οι πληροφορίες για τη λειτουργία του EWRS το 2002, όπως παρασχέθηκαν από τα κράτη μέλη, μπορούν να συνοψιστούν ως εξής:

3.1. Κοινοποιηθέντα περιστατικά

Τα περιστατικά που κοινοποιήθηκαν στο EWRS το 2002 είναι πενήντα δύο. Περιλαμβάνουν όλα τα μηνύματα που λαμβάνονται μέσω του συστήματος ανταλλαγής πληροφοριών που βρίσκεται στον ιστοχώρο του συστήματος επιτήρησης

[1] ΕΕ L21, 26.10.2000, σ.32
[2] ΕΕ L268, 03.10.1998, σ.1

της υγείας για τις μεταδοτικές νόσους (Health Surveillance System on Communicable Diseases – HSSCD) για τα δοκιμαστικά και υπηρεσιακά μηνύματα.

Από την ανάλυση των **52 κοινοποιήσεων περιστατικών** φαίνεται ότι τα 41, δηλαδή το **79%** των περιστατικών, κοινοποιήθηκαν με μηνύματα που εστάλησαν ως απλή πληροφορία, ενώ 10 **(19%)** από τα περιστατικά αναφέρθηκαν στο επίπεδο «ανταλλαγής πληροφοριών» που ενεργοποιεί στην πράξη τον έγκαιρο συναγερμό (επίπεδο ενεργοποίησης 1). Ένα περιστατικό **(2%)** κοινοποιήθηκε ως έγκαιρος συναγερμός σε επίπεδο ενεργοποίησης 2 και **κανένα** σε επίπεδο 3. Η επικαιρότητα της κοινοποίησης στο EWRS και η έκταση της επιδημικής έκρηξης κατά τη στιγμή της κοινοποίησης ελήφθησαν υπόψη, κατά περίπτωση. Περίπου το 60% (18 επιδημικές εκρήξεις) από τις 32 επιδημικές εκρήξεις στα κράτη μέλη της ΕΕ κοινοποιήθηκαν εντός 35 ημερών από την εκδήλωση της επιδημικής έκρηξης και είχαν έκταση όχι μικρότερη από 93 περιπτώσεις.

3.2. Αντίδραση σε μηνύματα έγκαιρου συναγερμού

Πληροφορίες σχετικά με τα μέτρα που έλαβαν τα κράτη μέλη αφού έλαβαν κοινοποίηση για επιδημική έκρηξη δεν κοινοποιούνται τακτικά στο EWRS. Μόνο λίγες αρχές κρατών μελών προώθησαν τις πληροφορίες στις αρμόδιες διευθύνσεις και αρχές της χώρας τους, μετά από την αξιολόγηση των πληροφοριών που έλαβαν μέσω του EWRS. Μόνο σε λίγες περιπτώσεις ελήφθησαν συγκεκριμένα μέτρα, διότι οι περισσότερες επιδημικές εκρήξεις, αν και με δυνητική σημασία για την Κοινότητα, τέθηκαν υπό έλεγχο με τα συνήθη τοπικά ή εθνικά μέτρα. Τρεις επιδημικές εκρήξεις απαίτησαν πιο σύνθετη αντιμετώπιση, με επαφές μεταξύ των υγειονομικών αρχών σε διάφορα κράτη μέλη: μια επιδημική έκρηξη περικαρδίτιδας-μυοκαρδίτιδας στην Ελλάδα, επιδημικές εκρήξεις ιογενούς γαστρεντερίτιδας λόγω παραμονής στην Ανδόρα και, τέλος, μια επιδημική έκρηξη σαλμονέλλωσης (*S. cerro*) στο Βέλγιο (με κρούσματα και στη Γαλλία).

3.3. Ενημερώσεις με νέα στοιχεία και απενεργοποίηση του συστήματος

Σπάνια κοινοποιούνταν ενημερωμένα μηνύματα για εν εξελίξει επιδημικές εκρήξεις. Μόνο για ένα περιστατικό (περικαρδίτιδα-μυοκαρδίτιδα στην Ελλάδα) στέλνονταν συχνά επικαιροποιημένα μηνύματα στο EWRS και το τελευταίο ανέφερε την πιθανή λήξη της επιδημικής έκρηξης. Στο περιστατικό αυτό δόθηκε μεγάλη προσοχή από τις υγειονομικές αρχές άλλων κρατών μελών της ΕΕ.

4. ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΥ EWRS ΤΟ 2003

Οι πληροφορίες για τη λειτουργία του EWRS το 2003, όπως παρασχέθηκαν από τα κράτη μέλη, μπορούν να συνοψιστούν ως εξής:

4.1. Κοινοποιηθέντα περιστατικά

Τα περιστατικά που κοινοποιήθηκαν στο EWRS το 2003 είναι **σαράντα ένα** (πλην των δοκιμαστικών και υπηρεσιακών μηνυμάτων). Περιλαμβάνουν όλα τα μηνύματα που λαμβάνονται μέσω του συστήματος ανταλλαγής πληροφοριών που βρίσκεται στον ιστοχώρο του συστήματος επιτήρησης της υγείας για τις μεταδοτικές νόσους (Health Surveillance System on Communicable Diseases – HSSCD).

Από την ανάλυση των **41 κοινοποιήσεων περιστατικών** φαίνεται ότι τα 23, δηλαδή το **56%** των περιστατικών, κοινοποιήθηκαν με μηνύματα που εστάλησαν ως απλή πληροφορία, ενώ 15 **(37%)** των περιστατικών αναφέρθηκαν στο επίπεδο (ανταλλαγής πληροφοριών) που ενεργοποιεί στην πράξη τον έγκαιρο συναγερμό (επίπεδο ενεργοποίησης 1). Δύο περιστατικά **(5%)** κοινοποιήθηκαν ως έγκαιρος συναγερμός σε επίπεδο ενεργοποίησης 2 και **ένα (2%)** σε επίπεδο 3. Σύμφωνα με την καταχώριση της επικαιρότητας των κοινοποιήσεων από τα κράτη μέλη στο EWRS και την έκταση της επιδημικής έκρηξης κατά τη στιγμή της κοινοποίησης, περίπου το 60% (14 περιστατικά) των 25 περιστατικών που εκδηλώθηκαν στην ΕΕ κοινοποιήθηκαν στο EWRS εντός 14 ημερών από την εμφάνιση των συμπτωμάτων στο κρούσμα-δείκτη και σε σχέση με επιδημικές εκρήξεις μεγέθους μικρότερου από 15 επιβεβαιωμένων περιπτώσεων.

4.2. Αντίδραση σε μηνύματα έγκαιρου συναγερμού

Πληροφορίες σχετικά με τα μέτρα που έλαβαν τα κράτη μέλη αφού έλαβαν κοινοποίηση για επιδημική έκρηξη δεν κοινοποιούνται τακτικά στο EWRS. Ωστόσο, σύμφωνα με τις διαθέσιμες πληροφορίες, τα κράτη μέλη δεν έλαβαν ειδικά μέτρα ελέγχου προς απάντηση μιας κοινοποίησης. Οι Κάτω Χώρες ανακοίνωσαν ότι όλοι οι έγκαιροι συναγερμοί, με εξαίρεση τους θανάτους λόγω του καύσωνα στη Γαλλία, αναφέρθηκαν στα πρακτικά της εβδομαδιαίας συνεδρίασης απολογισμού του εθνικού ινστιτούτου δημόσιας υγείας και περιβάλλοντος. Τα εν λόγω πρακτικά διαβιβάζονται στις περισσότερες υπηρεσίες δημόσιας υγείας και στους ιατρικούς μικροβιολόγους στις Κάτω Χώρες. Η Αυστρία ανακοίνωσε ότι τα μηνύματα για τα EWRS διαβιβάζονταν μέσω του συστήματος ηλεκτρονικής αλληλογραφίας για τους έγκαιρους συναγερμούς στην Αυστρία "Early Warning Austria" στα περιφερειακά συμβούλια δημόσιας υγείας που στη συνέχεια διαβιβάζουν τα μηνύματα στους περιφερειακούς υπαλλήλους δημόσιας υγείας. Τα μηνύματα EWRS παράλληλα διαβιβάζονται στα αρμόδια κέντρα αναφοράς και τα τμήματα του Υπουργείου Υγείας.

Δύο επιδημικές εκρήξεις απαίτησαν πιο σύνθετη αντιμετώπιση ή προκάλεσαν ορισμένες συγκεκριμένες ενέργειες: το περιστατικό SARS που αποτέλεσε σοβαρή απειλή για την ΕΕ και απαίτησε συντονισμένη προσπάθεια από όλα τα κράτη μέλη και η επιδημική έκρηξη γαστρεντερίτιδας σε κρουαζιερόπλοιο που απαίτησε επείγουσες επαφές μεταξύ των υγειονομικών αρχών και για την οποία προέκυψαν ορισμένα θέματα πέρα από την υφιστάμενη απειλή για τη δημόσια υγεία.

4.3. Ενημερώσεις με νέα στοιχεία και απενεργοποίηση του συστήματος

Η διαβίβαση μηνυμάτων για την παροχή ενημερωμένων πληροφοριών στο EWRS για εν εξελίξει επιδημικές εκρήξεις, συμπεριλαμβανομένης της απενεργοποίησης του συστήματος, ήταν σπάνια. Ωστόσο, το σύστημα, χρησιμοποιήθηκε εκτεταμένα για ενημερώσεις με νέα στοιχεία όσον αφορά την επιδημιολογική κατάσταση, καθώς και για την ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με μέτρα για το περιστατικό SARS.

5. ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

Η απόφαση 2119/98/ΕΚ προβλέπει ότι τα κράτη μέλη πρέπει να παρέχουν πληροφορίες σχετικά με την επιτήρηση και τον έλεγχο των μεταδοτικών νόσων, συμπεριλαμβανομένων πληροφοριών για την εμφάνισή τους, την εξέλιξη της

επιδημικής κατάστασης, καθώς και για τα μέτρα που προβλέπεται να λάβουν ή έλαβαν για τον έλεγχο ή την πρόληψη των νόσων αυτών. Η ανταλλαγή δεδομένων που θα μπορούσαν να θεωρηθούν ως δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα δεν έχει συμβεί ποτέ στο πλαίσιο της λειτουργίας του EWRS. Ωστόσο, είναι γεγονός ότι η ανταλλαγή δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα μεταξύ των μελών του EWRS μπορεί να αποδειχθεί αναγκαία για την υλοποίηση επειγόντων μέτρων ελέγχου που συνεπάγονται το συντονισμό των κρατών μελών. Το EWRS πρέπει να είναι έτοιμο να επεξεργαστεί δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα σύμφωνα με την κοινοτική νομοθεσία, συγκεκριμένα την οδηγία 95/46/ΕΚ[3], που απευθύνεται στα κράτη μέλη, και τον κανονισμό 45/2001/ΕΚ[4] που εφαρμόζεται στα κοινοτικά θεσμικά όργανα και στους οργανισμούς. Τέτοιου είδους δεδομένα μπορεί να περιλαμβάνουν πληροφορίες για την κατάσταση της προσωπικής υγείας στο βαθμό που τα δεδομένα αυτά είναι αναγκαία για την εφαρμογή αποτελεσματικών και συντονισμένων μέτρων ελέγχου της δημόσιας υγείας.

Μια ανάλυση της δομής και της λειτουργίας του EWRS, σε ό,τι αφορά τις απαιτήσεις της κοινοτικής νομοθεσίας, μπορεί να συνοψιστεί ως εξής:

(1) Η απόφαση 2119/98/ΕΚ παρέχει τη βάση που επιτρέπει την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στο κοινοτικό δίκτυο, το οποίο αποτελείται από τις αρχές της δημόσιας υγείας που ορίζονται στην εν λόγω απόφαση.

(2) Τα συστατικά μέρη του κοινοτικού δικτύου για την επιτήρηση και των έλεγχο των μεταδοτικών νόσων προσδιορίζονται ως εξής:

(α) Ο ελεγκτής, δηλ. η υπηρεσία της Επιτροπής με αρμοδιότητα την εφαρμογή της απόφασης 2119/98/ΕΚ.

(β) Ο κάτοχος του συστήματος, δηλ. η υπηρεσία της Επιτροπής στην οποία έχει δοθεί εντολή για την εφαρμογή της απόφασης 2119/98/ΕΚ, και η οποία λειτουργεί την εφαρμογή HSCCD για την ανταλλαγή πληροφοριών στο πλαίσιο του EWRS.

(γ) Οι επεξεργαστές δεδομένων:

- Τα μέλη του κοινοτικού δικτύου (δομές / αρχές που έχουν οριστεί από τα κράτη μέλη), που καθιστούν διαθέσιμα τα δεδομένα·
- Η υπηρεσία της Επιτροπής η οποία έχει λάβει εντολή για την εφαρμογή της απόφασης 2119/98/ΕΚ.
- Οι webmasters των EWRS και HSSCD που εφαρμόζουν τους κανόνες πρόσβασης και χειρίζονται τη συντήρηση της εφαρμογής.

[3] ΕΕ L281, 23.11.1995, σ. 31
[4] ΕΕ L8, 12.01.2001, σ. 1

- Το κέντρο δεδομένων της Επιτροπής, το οποίο αποθηκεύει τα δεδομένα εξ ονόματος της υπηρεσίας της Επιτροπής στην οποία έχει δοθεί εντολή για την εφαρμογή της απόφασης 2119/98/ΕΚ.

(δ) Οι αποδέκτες:

- η Επιτροπή,
- τα μέλη του κοινοτικού δικτύου (δομές / αρχές που έχουν οριστεί από τα κράτη μέλη),
- οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο ή οργανισμός στον οποίο πρέπει να κοινοποιηθούν τα δεδομένα αυτά για την υλοποίηση της προστασίας της δημόσιας υγείας και των μέτρων ελέγχου των νόσων.

(3) Η συλλογή εθνικών δεδομένων επιτήρησης στα κράτη μέλη πρέπει να συμμορφώνεται με την εθνική νομοθεσία που εφαρμόζει την οδηγία 95/46/ΕΚ. Αυτή η συλλογή δεδομένων πραγματοποιείται σύμφωνα με τις εθνικές διατάξεις και δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της απόφασης 2119/98/ΕΚ. Κατά την κοινοποίηση στον υπεύθυνο προστασίας δεδομένων της χώρας τους, οι εθνικές αρχές που είναι αρμόδιες για τη συλλογή τέτοιων δεδομένων πρέπει να αναφέρουν, ότι τα δεδομένα διαβιβάζονται στο κοινοτικό δίκτυο, σύμφωνα με την απόφαση 2119/98/ΕΚ με χρήση εργαλείου ΤΠ (HSSCD) που παρέχει η Επιτροπή

(4) Η υπηρεσία της Επιτροπής που έχει επιφορτιστεί με την εφαρμογή της απόφασης 2119/98/ΕΚ πρέπει να θεσπίζει μέτρα για την εξασφάλιση του κατάλληλου επιπέδου ασφαλείας για την επεξεργασία των δεδομένων υγείας (άρθρο 10 του κανονισμού 45/2001) στο κοινοτικό δίκτυο, σύμφωνα με τα άρθρα 22 του κανονισμού 45/2001. Για το σκοπό αυτό, έχει γίνει ανάλυση των χαρακτηριστικών του συστήματος σε σχέση με τις απαιτήσεις του κανονισμού 45/2001/ΕΚ, και έχουν προσδιοριστεί τα οργανωτικά και τεχνικά μέτρα ασφάλειας που πρέπει να εφαρμοστούν με σκοπό:

- τη βελτίωση του ελέγχου για την πρόσβαση στις πληροφορίες·
- την αναβάθμιση της ασφάλειας ορισμένων διαδικασιών επικοινωνίας του εργαλείου ανταλλαγής πληροφοριών (HSSCD)·
- τη βελτίωση της διαχείρισης των πληροφοριών που λαμβάνονται μέσω του EWRS.

Προκειμένου να επιτραπεί η ανταλλαγή δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, όπου αυτό κρίνεται αναγκαίο, στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων του EWRS, πρέπει να εφαρμοστούν τα μέτρα που αναφέρονται στους τομείς προς βελτίωση, όπως περιγράφονται στο σημείο 4 παραπάνω, και να αποστέλλεται κοινοποίηση στον υπεύθυνο προστασίας δεδομένων της Επιτροπής σύμφωνα με το άρθρο 25 του κανονισμού 45/2001/ΕΚ. Έχουν καταρτιστεί και έχουν τεθεί σε εφαρμογή εσωτερικοί κανόνες για τη διαχείριση των μηνυμάτων σύμφωνα με τον κανονισμό 45/2001/ΕΚ από την μόναδα της Επιτροπής που είναι επιφορτισμένη με τη

λειτουργία του EWRS. Επιπλέον, με την ιδιότητα των αποδεκτών των πληροφοριών που παρέχονται από το κοινοτικό σύστημα, οι αρχές δημόσιας υγείας των κρατών μελών πρέπει να τεκμηριώνουν την εφαρμογή των κατευθυντήριων γραμμών για τη διαχείριση των πληροφοριών που λαμβάνονται μέσω του EWRS.

6. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

6.1. Γενικές παρατηρήσεις

Η ανάλυση του περιεχομένου των μηνυμάτων που διαβιβάζονται μέσω του EWRS επισημαίνει ότι οι κοινοποιήσεις είναι ορισμένες φορές καθυστερημένες σε σχέση με την ημερομηνία εκδήλωσης του περιστατικού. Αυτό συμβαίνει καθώς τα κράτη μέλη δεν πρέπει να έχουν καμία αμφιβολία σε σχέση με τα γεγονότα και την κοινοτική αρμοδιότητα προτού προβούν σε επίσημες κοινοποιήσεις μέσω του EWRS. Από την ανάλυση του περιεχομένου των μηνυμάτων που διαβιβάστηκαν μέσω του EWRS το 2002 και το 2003 προκύπτει η διαπίστωση για σταδιακή αλλά σαφή βελτίωση της διαδικασίας κοινοποίησης. Το 2002 πολλές κοινοποιήσεις αναφέρθηκαν σε περιστατικά που είχαν ήδη χαρακτηριστεί ή αρχειοθετηθεί. Για ορισμένα περιστατικά που κοινοποιήθηκαν το 2003, η καθυστέρηση της κοινοποίησης ενδέχεται να οφείλεται στο χρόνο που απαιτείται για τη συλλογή επαρκών στοιχείων ώστε να προκύψουν απτά συμπεράσματα από την ανάλυση των δεδομένων. Προκειμένου να βελτιωθεί η επικαιρότητα των κοινοποιήσεων, καταρτίστηκε κατάλογος σημείων ελέγχου των κριτηρίων για την αξιολόγηση περιστατικών που αφορούν την Κοινότητα, σύμφωνα με το παράρτημα Ι της απόφασης 2000/57/ΕΚ, το 2003. Η χρήση του καταλόγου διευκολύνει την πιο ομοιόμορφη και επίκαιρη κοινοποίηση περιστατικών στο EWRS. Η κοινοποίηση στο EWRS περιστατικών SARS, που κυριάρχησε στις δραστηριότητες του EWRS το 2003 -με σαφή κοινοτική αρμοδιότητα- ήταν ταχύτατη.

Το περιστατικό SARS αποτέλεσε σημαντική δοκιμή της χρησιμότητας του EWRS.Το EWRS εκπλήρωσε αποτελεσματικά τη θεσμική του λειτουργία, όχι μόνο με την έγκαιρη κυκλοφορία του συναγερμού μεταξύ των εθνικών αρχών, αλλά επίσης με τη διευκόλυνση της ανταλλαγής πληροφοριών, την παροχή τεχνικών-επιστημονικών συμβουλών και τη διατύπωση κοινών θέσεων μεταξύ των εθνικών αρχών στον τομέα της δημόσιας υγείας. Η πλατφόρμα διαβούλευσης που παρέχει το EWRS εκτιμήθηκε ιδιαίτερα από τις αρχές των κρατών μελών και είχε ως αποτέλεσμα συνεκτικές διαδικασίες λήψης αποφάσεων σε εθνικό επίπεδο για τον έλεγχο της νόσου. Λεπτομερής ανάλυση των επιδόσεων του συστήματος στο πλαίσιο του εν λόγω περιστατικού παρατίθεται παρακάτω.

Η επιδημική έκρηξη SARS επίσης απέδειξε τη χρησιμότητα και την ευελιξία του νέου μηχανισμού της επιστημονικής υποστήριξης πολιτικών σύμφωνα με το 6ο προγραμμα πλαίσιο ΕΤΑ[5]. Το έκτακτο Συμβούλιο Υπουργών Υγείας που συνήλθε στις 6 Μαίου 2003 κάλεσε την Επιτροπή να στηρίξει οικονομικά την έρευνα και την ανάπτυξη επικυρωμένων διαγνωστικών δοκιμών, θεραπευτικών επεμβάσεων και εμβολίων. Δημοσιεύτηκε είδική πρόσκληση στις 3 Ιουλίου 2003 μόλις δύο μήνες μετά τη συνεδρίαση του Συμβουλίου Υπουργών με σκοπό την ανάπτυξη των δυνατοτήτων της ΕΕ για στρατηγική χρήση των πόρων Ε&Α για το SARS και

[5] ΕΕ L294, 29.10.2002, σ. 1

παρόμοιες επιδημικές εκρήξεις. Η εν λόγω πρόσκληση ήταν το αποτέλεσμα έντονων συζητήσεων μεταξύ των υπηρεσιών της Επιτροπής και σχετικών εμπειρογνωμόνων του κλάδου συμπεριλαμβανομένης της ομάδας εμπειρογνωμόνων SARS. Εφτά ερευνητικά προγράμματ χρηματοδοτήθηκαν από ad hoc προϋπολογισμό της ΕΕ για την έρευνα, ύψους περίπου 13.6 Μ€. Πληροφορίες για σχέδια με χρηματοδότηση της ΕΕ διατίθενται στη διεύθυνση: *http://www.cordis.lu/lifescihealth/ssp.htm.*

Τα μηνύματα για τα περιστατικά που κοινοποιήθηκαν το 2002 και το 2003 δεν αναφέρουν ποιό κριτήριο -μεταξύ αυτών που αναφέρονται στο παράρτημα Ι της απόφασης 2000/57/ΕΚ- θεωρήθηκε σημαντικό από τα κράτη μέλη για την αναφορά. Έχει επιτακτική σημασία να αναφέρεται στο μέλλον το κριτήριο της κοινοποίησης από την κοινοποιούσα αρχή έτσι ώστε να μπορεί να αξιολογηθεί η σημασία και η λειτουργία των κριτηρίων, καθώς και η συνεπής εφαρμογή τους. Καταβάλλονται προσπάθειες προκειμένου να εξασφαλισθεί η παροχή τέτοιων ενδείξεων.

Το 2003 το EWRS χρησιμοποιήθηκε σποραδικά από τις εθνικές υγειονομικές αρχές ως εργαλείο εργασίας για την ανταλλαγή διαφόρων ειδών πληροφοριών, όπως απεικονίζεται από τα μηνύματα που αφορούν τα περιστατικά 12 (γρίπη των ορνίθων στις Κάτω Χώρες), 28 (ίωση Δυτικού Νείλου στη Γαλλία), και 33 (γρίπη στην ΕΕ). Ωστόσο, η χρήση του EWRS ως πρακτικού εργαλείου για την παροχή και την παραλαβή πληροφοριών με σκοπό την αναβάθμιση της ευαισθητοποίησης και της επίγνωσης περιστατικών σε πλαίσια συνεργασίας μεταξύ των εθνικών αρχών στον τομέα της δημόσιας υγείας, δεν χαρακτηρίστηκε από πλήρη εκμετάλλευση. Οι σχετικοί λόγοι εξετάζονται από τις αρχές των κρατών μελών και θα αντληθούν συμπεράσματα για τις απαιτούμενες βελτιώσεις.

Αναλυτικές ετήσιες εκθέσεις για τα περιστατικά και για τις εφαρμοζόμενες διαδικασίες του EWRS καθώς και συμπληρωματικές εκθέσεις για συγκεκριμένα περιστατικά ιδιαίτερης σημασίας παρασχέθηκαν από ορισμένα κράτη μέλη σύμφωνα με το άρθρο 3 της απόφασης 2000/57/ΕΚ, όχι όμως από όλα. Ορισμένοι αισθάνονται ότι οι εκθέσεις αυτού του είδους επικαλύπτουν αρχικές κοινοποιήσεις και εκθέσεις. Υπάρχει σαφής προτίμηση για συμπληρωματική ενημέρωση για συγκεκριμένα περιστατικά μόνον όπου διαπιστώνεται προστιθέμενη αξία πέρα από αυτήν που παρείχε η αρχική κοινοποίηση και η έκθεση.

Το εν λόγω θέμα, μαζί με ορισμένες λειτουργικές βελτιώσεις που κρίνονται απαραίτητες, βρίσκονται στο στάδιο της εξέτασης.

6.2. Μαθήματα από το περιστατικό SARS

Κατά την επιδημική έκρηξη του SARS, το EWRS αποδείχθηκε χρήσιμο με διάφορους τρόπους.

Το σύστημα αποτέλεσε μοναδικό εργαλείο για την κυκλοφορία αξιόπιστων πληροφοριών με ταχύτητα προς την Επιτροπή και τα μέλη του EWRS.

Ιδίως κατά το πρώτο στάδιο του περιστατικού, το EWRS κατόρθωσε να επισημάνει μια ιδιαίτερα πρόωρη και συγκεκριμένη κοινοποίηση για μια πραγματική και πολύ σοβαρή απειλή.

Το περιεχόμενο των μηνυμάτων που κυκλοφόρησαν κατά τη διάρκεια της επιδημικής έκρηξης του SARS εντάσσεται σε δύο κατηγορίες:

- Πρώτον, αυτά που αναφέρουν τα μέτρα που ανέλαβαν τα κράτη μέλη για τον έλεγχο της εξάπλωσης του SARS παρείχαν τις χρησιμότερες πληροφορίες για το συντονισμό της αντίδρασης στο SARS σε εθνικό επίπεδο και σε επίπεδο ΕΕ.

- Δεύτερον, οι εκθέσεις περιστατικών και οι ενημερωτικές εκθέσεις παρείχαν χρήσιμες και συμπληρωματικές πληροφορίες και ήταν συνεκτικές με αυτές που δημοσίευσε μεταγενέστερα ο ΠΟΥ.

Τα κράτη μέλη θεώρησαν τα εν λόγω μηνύματα ιδιαίτερα χρήσιμα και ζήτησαν να διατίθενται στο μέλλον στους επιτελείς οι εκθέσεις αξιολόγησης.

Η φύση και το μέγεθος του περιστατικού είχε ως αποτέλεσμα την ιδιαίτερα εκτεταμένη και ταχύτατη ροή μηνυμάτων. Από τη δεύτερη εβδομάδα της επιδημικής έκρηξης, η εν λόγω κατάσταση προκάλεσε υπερφόρτωση του ηλεκτρονικού γραμματοκιβωτίου του EWRS και είχε αρνητικό αντίκτυπο στην επεξεργασία και την ερμηνεία δεδομένων για τις δραστηριότητες ελέγχου. Το πρόβλημα λύθηκε με τη δημιουργία ενός αφιερωμένου λειτουργικού γραμματοκιβωτίου για επιλεγμένα μηνύματα (π.χ. έκθεση περιστατικών και ενημέρωσης, επίσημες επικοινωνίες, προσκλήσεις για συνεδριάσεις και τηλεσυνεδρίες διαβουλεύσεων, κ.λπ.). Στη συνέχεια, μεθοδεύτηκε ένας ειδικός τρόπος λειτουργίας για τον περιορισμό των επικοινωνιών και των δραστηριοτήτων συντονισμού σε ειδικά περιστατικά που απαιτούν εντατική και παρατεταμένη ανταλλαγή πληροφοριών.

Μετά από τις εν λόγω βελτιώσεις, αναμένεται ότι το EWRS θα μπορεί να εγγυηθεί την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των μελών του EWRS με αποτελεσματικό τρόπο όταν θα προκύψουν στο μέλλον γενικοί συναγερμοί ή καταστάσεις επείγουσας ανάγκης.